

Fredningsnævnet for Syddjylland, nordlige del

Att.: Juridisk sekretær Dorete Bager

08.11.2022

Vedrørende: Indlæg ved offentligt møde om fredning af Lyngbos Hede, d. 31. oktober 2022, Varde Rådhus.

På mødet fremkom undertegnede, der repræsenterede Grundejerforeningen Henne Strand, med følgende bemærkninger til fredningsforslaget for Lyngbos Hede udarbejdet af Danmarks Naturfredningsforening og Varde Kommune:

Forslag til enkelte små redaktionelle rettelser

- På kort side 9 er angivet en række habitatnaturtyper. Jeg anbefaler, at deres afgrænsning også vises. Det har bl.a. betydning for vurdering af de prioriterede naturtypers udstrækning inden for fredningsområdet, ligesom det kan have betydning ved fastlæggelse af linjeføring af evt. kampvognskørespor. Arealinformationer må foreligge, da de fremgår af figur på side 8.
- Stjerne (prioriteret naturtype) er ikke forklaret på side 11.
- Signatur for skov uden fredskovpligt fremgår ikke af kort side 11.
- Bilag 1-6 forsynes med bilagsnummer

§8, stk. 4 (side 15) bør udgå af fredningsforslaget.

Denne paragraf er ikke i overensstemmelse med § 1, punkt 1 og punkt 5. Årsagen er, at heder er såkaldt halvkultur, der så langt tilbage i tiden de med sikkerhed kan dokumenteres (dvs. mere end 5000 år) har været udnyttet til græsning, brændt af og humuslaget skrællet af som fladtørsv, der blev brugt til strøelse i stalden, som brændsel og som isolering omkring husene. Denne udnyttelse betød, at heden altid har været træfri. Hedens genuine natur er derfor lyskrævende, hvilket også afspejles i fredningens formål, § 1, stk. 1 og 5.

Rewilding med selvforvaltende natur og fri dynamik vil på sigt medføre, at trævækst med sikkerhed vil indfinde sig, og efter 50-100 år vil have en fremtrædende rolle i vegetationsbilledet. Invasive træarter som f.eks. bjergfyr, sitkagran og glansbladet hæg må forventes at udgøre hovedparten af fremtidens trævækst, hvis § 8, stk. 4 bibeholdes i fredningsforslaget. Her kan henvises til fredningsbestemmelserne for Nørholm Hede, der blev fredet i 1913, og hvor det nævnes, "at heden skal lades urørt". Det har medført en betydelig indvandring af trævækst, og forringet biodiversitet. Bestemmelserne i § 8, stk. 4 er i praksis de samme som nævnt for Nørholm Hede, og vil derfor også med tiden have samme effekt på hedens natur, som det ses på Nørholm Hede. På hedearealer er der således ikke naturfaglig eller historisk evidens for selvforvaltende natur og fri dynamik. Rewilding kan derimod med fordel anvendes i andre naturtyper, f.eks. højmoser og visse skovtyper.

§ 8,stk. 4 er heller ikke i overensstemmelse med § 8, stk. 2.

Fredningsforslagets § 4 stk. 3 vil ikke være til hinder for kørsel med kampvogne i ét fast kørespor.

Det foreslås, at fredningsteksten ændres, så den indeholder en klar reservation for eventuelle skader på naturen, som følge af kørsel med kampvogne.

Forsvarets ønske om kampvognsspor over Lyngbos Hede behandles selvstændigt af myndighederne. Hvis endelig afgørelse tillader kampvognskørespor, så bedømmer jeg, at fredningsforslaget er retvisende. Hvis endelig afgørelse derimod ikke tillader kørespor, så er fredningsteksten ikke retvisende. Et afslag vil betyde, at kørespor vil skade hedens natura2000 natur. Fredningsforslagets formålsparagraf vil derfor være kompromitteret. Jeg vil derfor foreslå, at der indføres et forbehold, der evt. kan lyde: Fredningsforslaget tager ikke stilling til eventuelle skader på naturen, som følge af kørsel med kampvogne.

For at undgå fortolkningsproblemer anbefales det, at sagsrejserne på et kort angiver den placering af kampvognskørespor, Miljøministeriet og Forsvarsministeriet er blevet enige om (se § 4, stk. 3)

Myndighedsskema – bilag 5 til fredningsnævnets screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens §10.

Medtages fredningsforslagets § 8, stk. 4, så er det negative svar på spørgsmålet på bilagets side 2 nederste (forventes at medføre væsentlig påvirkning af natura2000-område) ikke retvisende. Det samme gælder de tilhørende bemærkninger. Som nævnt vil § 8, stk. 4 først for alvor volde problemer over tid.

Fredningsnævnet kan muligvis rådgive om der evt. skal udarbejdes en miljørapport og –vurdering såfremt § 8, stk. 4 bibeholdes.

Hvis myndighederne afgør, at kørsel med kampvogne ikke kan tillades, fordi de skader natura2000-naturen, så er samme tekst som nævnt ovenfor heller ikke retvisende. Det bør derfor fremgå af bemærkningerne, at der ikke er taget stilling til eventuelle skader på naturen, som følge af kørsel med kampvogne.

Samme forbehold bør fremgå af 1. og 3. spørgsmål under emnet Natur (side 4) og under emnet Myndighedens konklusion.

Med venlig hilsen på vegne af Grundejerforeningen Henne Strand

Bent Aaby